

KINNITATUD
sotsiaalkaitseministri ning tervise- ja tööministri
04.04.2023 käskkirjaga nr 59
„Ühiskondlikku muutust toetavate sotsiaal- ja tervishoiuteenuste
arendamine Ida-Virumaal“

MUUDETUD
sotsiaalkaitseministri ja terviseministri
käskkirjaga nr

Ühiskondlikku muutust toetavate sotsiaal- ja tervishoiuteenuste arendamine Ida-Virumaal

Toetuse andmise tingimuste abikõlblikkuse periood
01.11.2022–31.12.2027

Elluviija

Sotsiaalministeerium (sotsiaal- ja tervisevaldkonna integratsiooni juht)

Partner

Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit

Rakendusasutus (RA)

Sotsiaalministeerium (välisvahendite osakond)

Rakendusüksus (RÜ)

Riigi Tugiteenuste Keskus

SISUKORD

1. REGULEERIMISALA JA SEOSSED EESTI PIKAAJALISE ARENGUSTRATEEGIAGA „EESTI 2035“ JA VALDKONDLIKE ARENGUKAVADEGA.....	
2. TOETATAVAD TEGEVUSED, EESMÄRK, ELLUVIIMISE AEG, ELLUVIIJA JA TULEMUSED.....	
2.1. INTEGREERITUD SOTSIAAL- JA TERVISHOIUTEENUSTE ARENDAMINE.....	4
2.2. TEADMISTE, OSKUSTE JA MOTIVATSIOONI SUURENDAMINE.....	6
2.3. INNOVATSIOONI- JA TUGITEENUSTE ARENDAMINE.....	7
2.4. RIIGIABI.....	8
3. NÄITAJAD.....	
4. TEGEVUSTE EELARVE.....	
5. KULUDE ABIKÕLBLIKKUS.....	
6. TOETUSE MAKSMISE TINGIMUSED JA KORD.....	
7. ELLUVIIJA JA PARTNERI KOHUSTUSED.....	
8. ARUANDLUS.....	
9. TAT MUUTMINE.....	
10. FINANTSKORREKTSIOONI TEGEMISE ALUSED JA KORD.....	
11. VAIETE LAHENDAMINE.....	

1. Reguleerimisala ja seosed Eesti pikaajalise arengustrateegiaga „Eesti 2035“ ja valdkondlike arengukavadega

Käskkirjaga reguleeritakse ühtekuuluvuspoliitika fondide 2021–2027 meetmete nimekirja meetme 21.6.1.12 „Ühiskondlikku muutust toetavate sotsiaal- ja tervishoiuteenuste arendamine“ (edaspidi *meede*) samanimelise rakenduskavaga kooskõlas oleva sekkumise toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda.

1.1. Seosed ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava ja Eesti pikaajalise arengustrateegiaga „Eesti 2035“ eesmärkidega

1.1.1. Toetuse andmise tingimused (edaspidi TAT) on seotud perioodi 2021–2027 ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava poliitikaeesmärgiga nr 6 „Õiglane üleminek“, prioriteediga 10 ja ELi erieesmärgiga „Õiglane üleminek“, millega nähakse ette sihtotstarbeline rahastamine õiglase ülemineku mehhanismi alusel ühtekuuluvuspoliitika raames, et tegeleda majanduslike ja sotsiaalsete kuludega, mis tulenevad üleminekust kliimaneutraalsele ringmajandusele.

TAT-ga reguleeritakse Eesti riigi 2023.–2026. aasta eelarvestrateegia sotsiaalhoolekande programmi meetme „Iseseisvat toimetulekut toetavate kvaliteetsete hoolekandeteenuste, toetuste ja abi tagamine“ tegevuse „Pikaajalise hoolduse poliitika kujundamine ja kohaliku omavalitsuse võimestamine“ elluviimist.

Toetatavad tegevused arvestavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid. TAT panustab Riigikogu 12. mai 2021. a otsusega heaks kiidetud Eesti pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“¹ aluspõhimõtete hoidmisesse ning sihi „Eesti ühiskond on hooliv, koostöömeelne ja avatud“ alasihi „Hooliv ühiskond on tähelepanelik ja abivalmis“ saavutamisse. Kõik tegevused on suunatud Ida-Virumaal sotsiaal- ja tervishoiuteenuste kättesaadavuse parandamisele (suurendades koostööd valdkondade vahel, koolitades spetsialiste, motiveerides spetsialiste piirkonda tööle asumata, arendades innovaatilisi lahendusi teenuste kättesaadavuse parandamiseks). Tegevuste elluviimisse kaasatakse kõik piirkonna sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna inimesed, sealhulgas kolmas sektor.

Eesti pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035“ näeb ette, et rahvastikumuutused nõuavad nii kestlikku rahvastikupoliitikat, toetavat keskkonda pakkuvat laste-, noorte-, haridus-, pere- ja tervise poliitikat, suurt tööhõivet soodustavate meetmete arendamist, eakate tööelu kestuse pikendamist ja väärrika vananemise toetamist, sisserännanute sihipärast kohanemist ja lõimumist Eesti keele- ja kultuuriruumi, Eestis elavate inimeste ja rahvuskaaslaste osalemist ühiskondlikes ja kultuurilistes tegevustes kui ka sobivate sotsiaal- ja tervishoiuteenuste tagamist. Rahvastiku vähenemisest ja vananemisest tingitud muutused mõjutavad enim Ida-Virumaad, Kagu-Eestit ja Kesk-Eestit ning keskustest kaugemal asuvaid piirkondi. Linnastumise ja rahvastikumuutustega aitab toime tulla teadmispõhine tasakaalustatud lähenemisviis, mis arvestab piirkondlike eripärade ja vajadustega, vähendab piirkondade sotsiaalmajanduslikku ebavõrdsust ning toetab maaelu. Ida-Virumaal elab suhtelises vaesuses ligi 30,7% elanikkonnast ja tööpuuduse tase on Eesti kõrgeim 8,7%, kliimaneutraalsusele üleminek puudutab eelkõige Ida-Virumaad sealse põlevkivitööstuse tõttu. Selleks et loobuda elektri tootmisel põlevkivist ja põlevkiviõli kui fossiilse kütuse tootmisest, toetatakse üleminekuperioodil põlevkivist tootmise vähenemisega kaasnevate sotsiaalmajanduslike mõjude leevendamist ning töötatakse Ida-Virumaa jaoks välja ja viiakse ellu teenuste ja investeringute pakett, mis aitab piirkonna elanikel, ettevõtetel ja kohalikel omavalitsustel (edaspidi KOV) muudatustest kasu saada ning tagada õiglane üleminek uuele majandusele.

¹ Eesti riigi pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035“ Arenguvajadused | Eesti Vabariigi Valitsus

Toetatavate tegevuste panust regionaalselt tasakaalustatud arengusse hinnatakse „Eesti 2035“ näitajaga „Püsiva suhtelise vaesuse määr“, panust ligipääsetavuse tagamisse näitajaga „Ligipääsetavuse näitaja“, panust soolise võrdõiguslikkuse tagamisse näitajaga „Soolise võrdõiguslikkuse indeks“ ja panust võrdsete võimaluste tagamisse näitajaga „Hoolivuse ja koostöömeelsuse indeks“.

Soolise võrdõiguslikkuse, võrdse kohtlemise ja ligipääsetavuse edendamise indikaatoritesse panustatakse Ida-Virumaa KOV-idele temaatilise koolitus-, nõustamis- ja tugisüsteemi loomisega.

1.1.2. Heaolu arengukava 2023–2030 kliimaeesmärkide täitmiseks ja tasakaalustatud regionaalse arengu saavutamiseks tuleb Ida-Virumaal suurendada kaasaegseid tehnoloogiaid, energiaallikaid ja süsteeme tundvate töötajate osakaalu mobiilsust toetava nõustamise, täiend- ja ümberõppe ning muude meetmete kaudu.

2. Toetatavad tegevused, eesmärk, elluviimise aeg, elluviija ja tulemused

Toetatavate tegevuste valikul on lähtutud rakenduskava seirekomisjoni kinnitatud valikukriteeriumidest ja -metoodikast vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-le 7.

Tegevuste elluviimist juhib ja aruandlust korraldab elluvijana Sotsiaalministeeriumi sotsiaal- ja tervisevaldkonna integratsiooni juht ning partnerina viib tegevusi ellu Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit (edaspidi IVOL).

Tegevuste abikõlblikkuse periood on 01.11.2022–31.12.2027.

Aasta tegevuste täpsem kirjeldus (kumulatiivsena) ja väljundnäitajad on TAT lisas 1.

2.1. Integreeritud sotsiaal- ja tervishoiuteenuste arendamine

Sotsiaal- ja tervishoiusüsteemi vaatest on oluline võtta Ida-Virumaa eritählepanu alla ja tagada nende valdkondade arendamine, et tekiks ühtne hästi kättesaadav teenuste võrgustik, areneks koostöö nii mõlema süsteemi sees kui ka sotsiaal- ja tervishoiusüsteemi vahel, mis toetaks maakonna sotsiaalmajanduslikku arengut ja inimväärse elukeskkonna teket, ning panustada seeläbi õiglase ülemineku protsessi Ida-Virumaal.

2.1.1. Tegevuse eesmärk

Tegevuse eesmärk on parandada sotsiaal- ja tervishoiuteenuste kättesaadavust, et kompleksvajadusega inimene saaks vajalikud teenused (sotsiaal-, tervishoiu- ja muud teenused) kätte ühe sisenemispunkti ja inimesekeskse terviklähenedamise põhimõttel nii, et teenuste osutamise vahel ei teki katkestust, mis inimese olukorda võiks kahjustada.

2.1.2. Tegevused

Tegevuste elluviimisel suurendatakse riigipoolset tuge Ida-Virumaa KOV-idele sotsiaalhoolekandelist ülesannete täitmisel, suurendades seeläbi nende võimekust reageerida valdkondlikele kitsaskohtadele sotsiaalteenuste korraldamisel ning toetades KOV-i juhtimise ja institutsionaalse võimekuse kasvu. Parandatakse sotsiaal- ja tervisevaldkonna koostööd tervikuna ning riskirühmadele osutatavad teenused integreeritakse.

Kõiki Ida-Virumaa KOV-e hinnatakse küpsusmodeliga (SCIROCCO), et tuvastada, kui valmis ollakse piirkonnas liikuma parema koordineerituse ja teenuste integreerituse suunas. Peale hindamist töötatakse välja koordinaatsioonimudel. Koordinaatsioonimudeli eesmärk on vähendada kompleksse abivajadusega inimeste ja nende lähedaste koormust asjaajamisel sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonnas, pakkuda kompleksse abivajadusega inimestele õigeaegset ja nende vajadustele vastavat abi, toetades seeläbi võimalikult kaua kodus keskkonnas toimetulekut, ja koguda senisest paremini infot sotsiaal- ja tervishoiuteenuste osutamise puuduste (puuduvad teenusekohad, teenuste saamise järjekorrad, regionaalsed erinevused praktikas jne) ja toimiva praktika kohta.

Väljatöötatud koordinaatsioonimudeli testimise raames tegeletakse valdkondadeülese abi korraldamisega inimestele, kes vajavad kompleksset abi nii sotsiaal- kui tervishoiusüsteemist. Koordinaatsioonimudel hõlmab üksikjuhtumi tervikhindamise korraldamist, valdkondadeülese juhtumiplaani koostamist, vajaliku abi korraldamist ja juhtumi regulaarset seiret. Projekti käigus testitakse ja täiendatakse koordinaatsioonimudelit (sh täpsustatakse, milline peaks olema rahastamismudel ja selle komponendid, ja millist tuge vajab piirkond riigilt, nt abistavad juhendmaterjalid, praktilised tööriistad, koolitused ja täiendav analüüs) ning tuuakse positiivseid näiteid toimivatest koordinaatsioonimudelitest. Olemasolevad rollid mõtestatakse ümber ja vajaduse korral lisatakse uusi või kohandatakse muutmist vajavaid tööprotsesse.

See tähendab, et riskirühma kuuluv inimene suunatakse enne talle üksikteenuste osutamise alustamist abivajaduse tervikhindamisele – teda nõustatakse ja talle koostatakse vajaduse korral personaalne sotsiaal- ja tervishoiuteenuseid ja soovitusi sisaldav plaan. Plaan on abivajaja keskne ja selles on koos abivajajaga sõnastatud tema tervise- ja heaolueesmärgid, mille täitmisse plaaniga panustatakse. Plaani oluline osa on inimese teadlikkuse ja eneseabi võime suurendamine.

Abivajajat ei jäeta koostatud plaaniga üksi, vaid teda toetab selle elluviimisel tervisejuht – spetsialist, kes koondab plaani täitmiseks inimese ümber omakorda asjaomased spetsialistid ja aitab abivajajal hakata saama talle vajalikke teenuseid, kaasates vajaduse korral piirkonna võrgustikku. Tervisejuhid hakkavad paiknema piirkonnas eeskätt esmatasandil, kus neil on lihtne teha koostööd oma kõige olulisemate koostööpartneritega: perearstid ja -õed ning KOV-i sotsiaaltöötajad.

Tervisejuhte toetavad teenuseosutajate võrgustikud luuakse lähtuvalt maakonna peamistest tõmbekeskustest (Narva linn ja Kohtla-Järve linn). Hoolduskoordinaatsiooni mudeli rakendamise eest maakonnas vastutab IVOL, tehes seda maakonnas paiknevate haiglate, s.o SA Ida-Viru Keskhaigla ja SA Narva Haigla kaudu (mõlemad haiglad on KOV-ide sihtasutused). IVOL sõlmib haiglate kui lõppsaaajatega lepingu toetuse kasutamiseks. Haiglate ülesanne on võtta tööle oma piirkonna tervisejuhid ning tagada neile töövahendid ja kokkulepitud töökohad piirkonna eri asukohtades.

Esmatasandi tervisekeskustes tööle hakkavate tervisejuhtide peamine ülesanne on koostöös perearsti ja tema meeskonnaga ning KOV-i sotsiaaltöötajatega tagada kompleksse abivajadusega inimestele (edaspidi *sihtrühm*) tugi ja toimetulek kodukeskkonnas. Haiglates tööle hakkavate tervisejuhtide peamine ülesanne on toetada sihtrühma liikumisel haiglaravilt kodusele ravile eesmärgiga vältida haiglas viibimist sotsiaalsel põhjustel ja hoida ära vältitavaid hospitaliseerimisi ning anda abivajavad patsiendid sujuvalt üle esmatasandi spetsialistidele.

Hoolduskoordinaatsiooni teenuse osutamise dokumenteerimiseks ja meeskonnatööks kasutavad haiglad oma infosüsteemi, millele projekti käigus tehakse lisaarendus, mis võimaldab kaasata ka sotsiaalvaldkonda, hinnata abivajadust ja koostada tervisejuhtidel

inimesekeskseid personaalseid plaane, mis sisaldavad nii sotsiaal- kui tervisevaldkonna eesmärgi, soovitusi, juhiseid ja tegevusi.

Tervisejuhtide koolitamiseks ning teenuseosutamise ja dokumenteerimise tulemuslikkuse hindamiseks kaasatakse kompetentsikeskusena SA Viljandi Haigla (riigi poolt asutatud haigla, mis on näidanud olulisi edusamme ja häid tulemusi koordineeritud teenuseosutamise ja võrgustikutöö testimisel Viljandi maakonnas).

2.1.3. Tegevuse tulemus

Tegevuse tulemusena on Ida-Virumaal käivitatud terviklik tervise- ja sotsiaalvaldkonna integreeritud teenuseosutamise süsteem, mida saab edaspidi laiendada uute võrgustikuteenuste lisamisega. Kompleksse abivajadusega inimestele on kättesaadav koordineeritud personaalse plaani põhine sotsiaal- ja tervishoiuteenuste osutamine. Abivajaja liikumine sotsiaalabi osutajate, esmatasandi tervishoiuteenuse osutajate ja haiglate vahel on sujuv. Võrgustiku osapooltel on ülevaade kõigist piirkonna teenuseosutajatest ja nad tegutsevad senisest enam ühiste eesmärkide nimel.

2.1.4. Tegevuse sihtrühm

KOV-id, sotsiaalhoolekande- ja tervishoiutöötajad ja asutused, SA Viljandi Haigla, SA Narva Haigla ja SA Ida-Viru Keskhaigla; Ida-Viru maakonna esmatasandi tervisekeskused; kompleksse abivajadusega isikud ja nende lähedased

2.2. Teadmiste, oskuste ja motivatsiooni suurendamine

Kliimaneutraalsusele üleminekul võib eeldada, et lisaks muudele piirkonna eripäradele Ida-Virumaal avaldub täiendav negatiivne mõju sotsiaalvaldkonnale. Piirkonna eripäradeks on juba varem olnud tööhõiveprobleemid, suurem sotsiaalmajanduslike raskustega perede osakaal rahvastikus ja eestikeelse inforuumi vähesest tarbimisest tulenev teenuste mahajäämus teistest piirkondadest. Seetõttu võib eeldada, et kui erinevused võrreldes muude piirkondadega suurenevad, vajab Ida-Virumaa täiendavat tuge selleks, et toetada kogu Ida-Virumaa sotsiaal- ja tervishoiusüsteemi.

2.2.1. Tegevuse eesmärk

Tegevuse eesmärk on koostöös eri osapooltega välja töötada sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonnas töötavatele spetsialistidele motivatsioonisüsteem, mis soodustab nii tulevastel kui olemasolevatel spetsialistidel valida oma töö- ja elukohaks Ida-Virumaa, samuti tagada uute lisanduvate töötajate teadmiste ja oskuste täiendamine kohapeal (töökohaõpe). Koolituspakettidega tagatakse töötajatele ligipääs võrgustikukoolitustele ja sekkumistele koos vajalike tööjuhiste, hindamisinstrumentide ja metoodikatega, mis aitab omakorda piirkondlikult ühtlustada abivajajale pakutava toe kvaliteeti.

2.2.2. Tegevused

Kaardistatakse kitsaskohad ja selgitatakse välja, mis on takistuseks, et spetsialistid ei tule või ei jää tööle Ida-Virumaale. Tegevus hõlmab teavitustegevusi ja partnerorganisatsioonide kaasamist (nt infopäevad, töölauad, arutelud).

Koostöös eri osapooltega kaardistatakse olemasolevad võimalused ja lepatakse kokku motivatsioonisüsteemi tegevustes, mille raames:

- pakutakse töötavatele spetsialistidele koolitusi ja õpetatakse täiendavaid erioskusi ning leitakse lahendused, et parandada piirkonnas osutatavate teenuste kvaliteeti ning leida potentsiaalseid uusi töötajaid ja hoida seniseid (nt personaalsed ja grupisupervisioonid);

- luuakse ja rakendatakse Ida-Virumaa KOV-ide olukorral põhinev koolitus-, nõustamis- ja tugisüsteem, mis toetab soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste (sh ligipääsetavuse) edendamist;
- toimub integreerimiskoolitus (Eesti õigussüsteemi/tervishoiusüsteemi tutvustav koolitus jmt);
- töötatakse välja mentorlusprogrammid, sealhulgas mentori töö, erialaõppe õppija ja juhendaja toetamiseks (nt sotsiaaltöötaja kutse taotlemiseks, mentorlusprogramm).

2.2.3. Tegevuse tulemus

Tegevuse tulemusena on maakonnas loodud motiveeriv töökeskkond, mis toetab sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialistide piirkonda tööle asumist ja sinna püsima jäämist. Motivatsioonisüsteemi rakendamise tulemusena on sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonnas töötavad spetsialistid valinud oma töö- ja elukohaks Ida-Viru maakonna.

2.2.4. Tegevuse sihtrühm

Sotsiaalhoolekande- ja tervishoiutöötajad

2.3. Innovatsiooni- ja tugiteenuste arendamine

Toetatakse täisealistele suunatud lõimitud uuenduslike sotsiaal- ja tervisteenuste lahenduste testimist ja arendamist kohalikul tasandil, arvestades täisealiste abivajadust eri eluetappides. Täisealiste toetavad teenused peavad olema suunatud isiku heaolu ja iseseisva toimetuleku toetamisele (toimetulekut toetavad teenuselahendused, sh digilahendused teenuste kättesaadavuse parandamiseks nii sotsiaal- kui tervisevaldkonnas, terviseedendus, tugigrupid, koduteenused, teraapiad või muud teenused, mis toetavad täisealiste toimetulekut).

2.3.1. Tegevuse eesmärk

Innovatsioonivooru eesmärk on selgitada välja, milliseid piirkonna eripäradega arvestavaid teenuselahendusi oleks sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonnas otstarbekas edaspidi süsteemi juurutada, et pakkuda terviklikumat ja efektiivsemat tuge täiskasvanud kompleksse abivajadusega inimestele eri eluetappides.

Eesmärk on suurendada KOV-ide võimekust sotsiaalteenuste arendamisel, et tagada teenuste parem kvaliteet ja kättesaadavus.

2.3.2. Tegevused

Toetatakse uuenduslike lahenduste väljatöötamist ja rakendamist täiskasvanute teenuste arendamisel, mis:

- ühendavad innovaatsiliselt sotsiaal- ja tervishoiuteenused;
- testivad uusi tehnoloogilisi lahendusi teenuste pakkumisel;
- arendavad välja uudseid sekkumismudeleid;
- loovad täiendavaid digilahendusi teenuste kättesaadavuse parandamiseks.

Toetatavad tegevused on suunatud isiku heaolu ja iseseisva toimetuleku toetamisele:

- uudsete teenusemodelite testimisega;
- spetsialistidele digitaalsete töövahendite arendamisega;
- innovaatsiliste sekkumisprogrammide väljatöötamisega;
- nutikate lahenduste juurutamisega teenuste koordineerimisel;
- tehnoloogiliste abivahendite integreerimisega teenustesse.

Projektide fookuses peab olema uuenduslike ja jätkusuutlike lahenduste loomine, mis toetavad täisealiste iseseisvat toimetulekut ning parandavad teenuste kvaliteeti ja kättesaadavust.

2.3.3. Tegevuse tulemus

Tegevuse tulemusena on sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonnas välja töötatud uudsed lahendused ja rakendatud uued tehnoloogiad.

2.3.4. Tegevuse sihtrühm

Ida-Virumaa KOV-id, sotsiaal- ja tervishoiutöötajad

2.4. Riigiabi

TAT raames antav toetus ei ole riigiabi.

3. Näitajad

	Näitaja nimetus (mõõtühik)	Alg- tase	Vahe- sihttase (2024)	Sihttase (2027)	Selgitav teave
Meetmete nimekirja väljund- näitaja	Osalusordade arv, (osalusordade arv)	0	250	700	Erinevaid koolitusi läbinud inimeste arv. Näitaja sihttaseme saavutamisse panustavad kõik TAT tegevused. Loendatakse koolitusel osalemise ordade arvu. Üks inimene võib perioodi jooksul osaleda ümber- ja täiendõppe toetamisel korduvalt, mistõttu sihttaseme määramisel ei loeta unikaalseid isikuid (loendatakse täidetud koolitus- või tegevuskohti). Andmekorje osalejate kohta toimub lisaks osalusordade lugemisele.
Meetmete nimekirja tulemus- näitaja	Inimeste osakaal, kelle kvalifikatsiooni tase on tõusnud või saanud vastava tunnistuse koolituse läbimise eest (%)	0	Ei kohaldu	90	Koolituse edukalt läbinute osakaal. Näitaja sihttaseme saavutamisse panustavad kõik TAT tegevused. Loendatakse unikaalseid isikuid, kelle kvalifikatsiooni tase on tõusnud

					(saanud vastava tunnistuse koolituse läbimise eest).
--	--	--	--	--	--

4. Tegevuste eelarve

		Summa	Osakaal
1	ÕÜFi toetus	5 000 000	70%
2	Riiklik kaasfinantseering	2 142 857	30%
3	Omafinantseering	0	0%
4	TAT eelarve kokku	7 142 857	100%

Tegevuste eelarve aastate kaupa on TAT lisas 2.

5. Kulude abikõlblikkus

5.1. Abikõlblike kulude kindlaks määramisel lähtutakse ühendmääruse §-dest 15–17 ja 21.

5.2. TAT kaudsed kulud on abikõlblikud ainult ühtse määra alusel, mis on 15% TAT otsestest personalikuludest. Otsesteks personalikuludeks loetakse ühendmääruse § 21 lõikes 3 nimetatud kulud.

5.3. Abikõlblikud otsesed kulud on tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud (TAT lisad 2 ja 3), muu hulgas:

5.3.1 riigihangete tegemise kulud;

5.3.2 TAT elluviimise projektijuhtide, valdkonna spetsialistide ja TAT partneri õppereiside ja väliskoolituste (sh konverentside) lähetuskulu välisriikidesse (Euroopa Liidu liikmesriigid, Ühendkuningriik ja Euroopa Majanduspiirkonna riigid), sh majutus-, transpordi-, kindlustuse, toitlustuse, päevaraha, lennupiletite, osalemistasu ja muud kulud (nt viisakulud) ning Eestis või välisriigis kohapeal tekkiv transpordi- või muu kulu (nt turismimaks), asutusesisese lähetuste korra ja riigisisestes õigusaktides kehtestatud piirmäärade kohaselt;

5.3.3 tegevuste, k.a infotehnoloogiliste lahenduste levitamiseks ja tutvustamiseks korraldatavate meedia- ja kommunikatsioonialaste tegevuste ja ürituste kulud;

5.3.4 tegevuste elluviimisega kaasnevad personali- ja transpordikulud;

5.3.5 infotehnoloogilise lahenduse väljatöötamise käigus tekkiv otseselt arendusega seotud hoolduskulu.

6. Toetuse maksmise tingimused ja kord

6.1. Toetuse maksmine toimub ühendmääruse § 27 lõike 1 punkti 1 kohaselt tegelike kulude alusel, kui abikõlblik kulu on tekkinud ja see on tasutud. Kaudseid kulusid hüvitatakse punkti 5.2 kohaselt ühtse määra alusel.

6.2. Enne esimese makse saamist peab elluviija esitama RÜ-le:

6.2.1 väljavõtte oma raamatupidamise sise-eeskirjast, milles on kirjeldatud, kuidas TAT kulusid ja tasumist eristatakse raamatupidamises muudest kuludest;

6.2.2 viite riigihangete tegemise korrale asutuses;

6.2.3 edasivolitatud õiguste korral esindusõigusliku isiku antud volituse koopia.

6.3. Makse saamise aluseks olevaid dokumente ja tõendeid võib esitada kõige harvem üks kord kvartalis ja kõige sagedamini üks kord kuus.

6.4. Toetus makstakse elluviijale välja RÜ-le e-toetuse keskkonna kaudu esitatud makse alusel. Makse aluseks olevate dokumentide menetlusaeg on kuni 80 kalendripäeva dokumentide saamisest arvates.

6.5. RÜ ja korraldusasutuse õigused ja kohustused makse menetlemise peatamisel ja maksest keeldumisel on sätestatud ühendmääruse §-s 33.

6.6. Lõppmakse saamiseks esitatavad dokumendid esitatakse koos TAT lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast tingimuste ja kohustuste täitmist ning RÜ kontrollitud lõpparuande kinnitamist.

7. Elluviija ja partneri kohustused

7.1. Elluviija ja partner peavad täitma ühendmääruse §-des 10 ja 11 ning TAT-s kehtestatud kohustusi.

7.2. Elluviija on kohustatud:

7.2.1 esitama RA-le TAT järgmis(t)e eelarveaasta(te) tegevuste kirjelduse ja eelarve kulukohtade kaupa kinnitamiseks jooksva aasta 1. novembriks;

7.2.2 esitama punktis 7.3.1 nimetatud dokumendid peale nende kinnitamist viie tööpäeva jooksul RÜ-le;

7.2.3 esitama RA nõudmisel TAT eelarve jagunemise aastate ja eelarveartiklite kaupa;

7.2.4 rakendama TAT-d vastavalt kinnitatud tegevuste kirjeldusele ja eelarvele;

7.2.5 esitama RA-le TAT eelarve täitmise aruande iga kuu 10. kuupäevaks eelmise kuu kohta;

7.2.6 esitama RÜ-le järgneva eelarveaasta väljamaksete prognoosi 10. detsembriks või kümne tööpäeva jooksul peale lisa 2 kinnitamist; esimese eelarveaasta väljamaksete prognoos tuleb esitada 15 tööpäeva jooksul TAT kinnitamisest;

7.2.7 esitama korrigeeritud prognoosi järelejäanud eelarveaasta kohta, kui punktis 6 nimetatud maksetaotlus erineb rohkem kui $\frac{1}{4}$ võrra punktis 7.3.6 esitatud prognoosist;

7.2.8 esitama RÜ-le eelnõustamiseks partneri riigihankega seotud alusdokumentide eelnõu kümme tööpäeva enne riigihankega alustamist ja hankelepingu muudatuste eelnõu viis tööpäeva enne hankelepingu sõlmimist.

7.3 Partner on kohustatud:

7.3.1 esitama elluviijale ettepaneku TAT järgmis(t)e eelarveaasta(te) tegevuste kirjelduse (lisa 1) ja eelarve kulukohtade kaupa (lisa 2) jooksva aasta 15. oktoobriks;

7.3.2 esitama elluviijale lisade 1 ja 2 muudatuste ettepanekud;

7.3.3 esitama elluviijale TAT eelarve täitmise aruande iga kuu 10. kuupäevaks eelmise kuu kohta RA poolt väljatöötatud vormil;

7.3.4 kooskõlastama elluviijaga TAT eelarvest rahastatavate riigihangete sisuliste tegevuste vastavuse TAT ja keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumitele enne riigihanke tegemist;

7.3.5 esitama elluviijale info riigihankega seotud dokumentide kohta, et elluviija saaks selle omakorda esitada RÜ-le eelnõustamiseks:

7.3.5.1 teavitama 13 tööpäeva enne riigihanke alustamist riigihanke alusdokumentide koostamisest riigihangete registris ning võimaldama RÜ-le juurdepääsuõigused vaatlejana;

7.3.5.2 teavitama riigihanke alusdokumentide muudatustest kaheksa tööpäeva jooksul nende esitamisest riigihangete registrile;

7.3.5.3 edastama riigihankelepingu muudatused kaheksa tööpäeva enne muudatuskokkuleppe sõlmimist;

7.3.6 esitama elluviijale TAT tegevuste, osalejate andmete, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise vahearuande koos lisadega üldjuhul iga aasta 10. jaanuariks ja 10. juuliks vastavalt 31. detsembri ja 30. juuni seisuga;

7.3.7 maksma elluviijale tagasi toetuse summas, mis on märgitud RÜ tehtud finantskorrektsiooni otsuses partneri kulude kohta, elluviija antud tähtaja jooksul.

8. Aruandlus

8.1. Elluviija esitab RÜ-le e-toetuse keskkonna kaudu, lähtudes selles etteantud andmeväljadest, TAT tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise vahearuande, üldjuhul iga aasta 20. jaanuariks ja 20. juuliks vastavalt 31. detsembri ja 30. juuni seisuga, vajaduse korral RÜ nõudmisel tihedamini. Kui TAT tegevuste alguse ja esimese vahearuande esitamise tähtpäeva vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vahearuanne järgmiseks tähtpäevaks.

8.2. Elluviija esitab RÜ-le e-toetuse keskkonna kaudu, lähtudes selles etteantud andmeväljadest, TAT tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise lõpparuande 30 päeva jooksul alates TAT abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast.

8.3. Kui keskkonna töös esineb tehniline viga, mis takistab aruande tähtaegset esitamist, loetakse aruande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev peale vea kõrvaldamist.

8.4. Kui vahearuande ja lõpparuande esitamise vahe on vähem kui kuus kuud, esitatakse vaid lõpparuanne.

8.5. RÜ kontrollib kümne tööpäeva jooksul vahe- või lõpparuande laekumisest, kas see on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud.

8.6. Kui vahearuandes puudusi ei esine, kinnitab RÜ TAT vahearuande.

8.7. Vahearuandes puuduste esinemise korral annab RÜ elluvijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning RÜ kinnitab TAT vahearuande viie tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.

8.8. Kui lõpparuandes puudusi ei esine, kinnitab RÜ lõpparuande.

8.9. Lõpparuandes puuduste esinemise korral annab RÜ elluvijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks.

8.10. Aruandes kajastatakse info vastavalt e-toetuse keskkonna aruande andmeväljades nõutule.

8.11. Lõpparuandes tuleb lisaks vahearuandes nõutavale infole esitada teave tegevuste panusest punktis 1.1 nimetud Eesti 2035 näitajatesse, millega mõõdetakse horisontaalsete põhimõtete edenemist.

9. TAT muutmine

9.1. Kui ilmneb vajadus TAT tegevusi, tulemusi, eelarvet, näitajaid või abikõlblikkuse perioodi muuta, esitab elluviija RA-le põhjendatud taotluse (edaspidi *TAT muutmise taotlus*).

9.2. RA vaatab TAT muutmise taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul alates selle kättesaamisest ja annab hinnangu TAT muutmise taotluse kohta peale punktis 9.4 nimetatud RÜ edastatud ettepanekut ja punktis 9.8 nimetatud kooskõlastamist.

9.3. Puuduste esinemise korral annab RA elluvijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. TAT muutmise taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.

9.4. RA edastab TAT muutmise taotluse peale läbivaatamist arvamuse avaldamiseks RÜ-le. RÜ-l on õigus teha muudatuste kohta ettepanekuid. RÜ esitatavate ettepanekute tähtaeg kooskõlastatakse RA-ga muudatuste sisust ja ulatusest lähtuvalt.

9.5. RÜ võib elluviijale või RA-le teha ettepanekuid eelarve muutmiseks, kui aruandes esitatud andmetest või muudest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TAT eduka elluviimise tagamiseks.

9.6. TAT muutmist ei saa taotleda sagedamini kui üks kord kuue kuu jooksul, välja arvatud juhul, kui on olemas RÜ nõusolek.

9.7. RA võib TAT-d muuta, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TAT edukaks elluviimiseks või partneril ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata. Kui TAT rakendamisel on kalendriaasta lõpu seisuga tekkinud eelarveliste vahendite jääk, on RA-l õigus vähendada TAT kogueelarvet kalendriaasta kasutamata jäänud eelarve summa ulatuses.

9.8. TAT muutmise eelnõu kooskõlastatakse vastavalt ühendmääruse §-le 48.

9.9. TAT muutmiseks punkti 9.1 tähenduses ei loeta:

9.9.1 punktis 7.2.1 nimetatud järgmis(t)e eelarveaasta(te) tegevuste kirjelduse ja eelarve kulukohtade kaupa (edaspidi *tegevuste kirjeldus ja eelarve*) esitamist ja muutmist;

9.9.2 lisas 2 näidatud toetuse muutumist aastati, tingimusel et TAT kogutoetuse summa ei muutu.

9.10. RA vaatab punkti 9.9 kohase muudatustaotluse läbi 20 tööpäeva jooksul ning puuduste mitteesinemise korral esitab punkti 9.8 kohaselt kooskõlastamisele. Peale kooskõlastamist esitab RA tegevuste kirjelduse ja eelarve ministrile kinnitamiseks.

9.11. Punkti 9.9 kohases muudatustaotluses puuduste esinemise korral annab RA elluviijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Eelarve ja tegevuste kirjelduse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.

9.12. Eelnevalt RA-ga kirjalikult kooskõlastades ei eelda TAT muutmist konkreetse(te) aasta(te) eelarve muutmine tingimusel, et TAT kogutoetuse summa ei muutu, kui kinnitatud eelarve kuluridasid ei muudeta ühe kalendriaasta jooksul kumulatiivselt rohkem kui 15%.

9.13. Peale punktis 9.12 nimetatud muudatuste kooskõlastamist esitab elluviija viie tööpäeva jooksul muudetud eelarve koos RA kooskõlastusega RÜ-le e-toetuse keskkonna kaudu.

10. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

Finantskorrektsioone teeb RÜ vastavalt ühendmääruse §-dele 34–37.

11. Vaiete lahendamine

RÜ otsuse või toimingu vaide või vaidlustuse menetleja on RÜ. Vaide esitamisele ja menetlemisele kohalduvad perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse §-des 31 ja 32 nimetatud erisused haldusmenetluse seaduses sätestatud vaide esitamise regulatsioonile. Vaidlused riigiasutuste, sealhulgas valitsusasutuste vahel lahendatakse Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 sätestatud korras.

Lisad

Lisa 1. Tegevuste detailne kirjeldus perioodil 01.01.2025–31.12.2026

Lisa 2. TAT eelarve kulukohtade kaupa

Lisa 3. TAT 2025.–2026. aasta eelarve selgitus